

180 skridt der fører til stor læselyst og dygtige læsere

– Og giver faglig inklusion, trivsel og mønsterbrydere

INGEGERD JENNER LØTH

180

**skridt der fører til stor
læselyst og dygtige**

læsere

**– Og giver faglig inklusion,
trivsel og mønsterbrydere**

VIDENCENTERET
ET HØJT LÆSENIVEAU I KLASSERNE
GameLæsningDanmark

Metoden og bogen er udviklet uden støtte. Hvis du finder bogens formål vigtig, (se bagsiden), kan du støtte det ved at købe bogen på www.gamelaesning.dk og hjælpe med at få igangsat metoden i egen eller dit barns klasse, på skolen, i kommunen og nationalt. Du kan også tilmelde dig facebookgruppen "*En bedre læser af skolens undervisning*".

180 skridt der fører til stor læselyst og dygtige læsere

2. udgave 1. oplag

©2021 Ingegerd Jenner Løth

Forlag: Videncenteret et højt læseniveau i klasserne, GameLæsningDanmark

www.gamelaesning.dk

Facebookgruppen *Mindsettet – en bedre læser af skolens undervisning*

Cover og grafik: HELDINGgrafiker.dk Maibrit Holding Storm

Redaktør: Per Henrik Hansen og Nanna Jenner Jensen

Tryk: LaserTryk, Aarhus

ISBN: 978-87-91983-63-4

Indholdsfortegnelse

Didaktikken, der giver verdens bedste læseresultat og gør 96 pct. til dygtige læsere	9
Indledning: Mønstre, der skaber resultater i praksis	13
Kapitel 1: Verdens bedste læseresultat, der aldrig blev opdaget, og som kan lære os, hvordan vi får de bedste resultater i verden	19
Hvordan opnår man samme læseresultat?	20
Kapitel 2: Paradigmeskifte for skolens organisation	23
Skolen som organisation	23
Den hierarkiske organiserings betydning for klassernes læseniveau	25
Fra funktionel læsekompetence og faglig læsning til funktionel læsekompetence på et højere niveau	25
Fra eksterne forskere og teoretikers antagelser til didaktik der motiverer til høj læseprogression	26
Fra at dansklærerne sjældent får efteruddannelse til at alle dansklærerne får al den efteruddannelse i høj læseprogression de har behov for	27
Fra symptombehandling til forebyggelse af læseproblemer	28
Fra manglende metode til metodefrihed til at kunne vælge en, der motiverer til høj progression	30
Fra sprogforståelse på et lavt niveau til sprogforståelse mod et højt niveau ...	31
Fra alle læser samme læsebog til alle læser på eget niveau	31
Fra viden til personlig udvikling	31
Fra blot at læse til den fremadrettede bevægelse – at læse for at udvikle et højere niveau	32
Fra forskning og teoretiske tiltag til didaktik, der medfører tilføjede læseniveauer	33
Fra manglende tiltro til lærerne til stor tillid til lærerne	35
Fra dårlige arbejdsforhold til gode arbejdsforhold	36
Fra lærerne kan ikke opnå de politiske læsemål til at lærerne kan opnå de politiske mål	36

Kapitel 3: Den positive effekt af et højt niveau	39
96 pct. af eleverne på alle årgange kan blive dygtige læsere	39
Målet	39
Mindsettene	41
Kapitel 4: Mønsteret, der fører til dygtige læsere og gode resultater	47
Fokus på det forkerte mønster skaber læseproblemer	48
Kapitel 5: Beslut dig	51
Træf beslutningen i dag	51
Skab først fantasien	53
Elev græd af min undervisning	54
Jeg fandt mønsteret på New Zealand	55
Kapitel 6: Den indre styrede læseudvikling	57
Plantningen af ønsket i fantasien	59
Sådan får de kompetencerne	62
Villigheden	64
”Jeg kan og jeg vil”	69
Kapitel 7: Mål, der kan blive indre mål	73
Et højt læseniveau på 9. årgang	73
Indholdet, eleverne skal lære at mestre	73
Læringen i udviklingszonen	74
Betydningen af Clays udviklingszoner i Danmark	75
Den assimilative læring	76
Den assimilative læring gennem lix	79
Læsehastighed og læseniveauer	81
Indhold, som skaber læseproblemer	82
Hvad ved vi, om undervisningens faglige materialer?	83
Hvorfor får eleverne læseproblemer?	84
Gabet der giver læseproblemer	84
Hvordan forebygger man læseproblemer?	86
Kapitel 8: Plantning, pleje og vedholdende repetition af fantasien	90

Kapitel 9: Daglig pleje og repetition af villigheden	92
Daglige vaner	92
Inddeling af bøger i udviklingszoner	94
Kapitel 10: Den individuelle læseundervisning	97
1. Fantasien	97
2. Kompetencen	97
3. Villighed	98
Læringen, der udvikler et højere læseniveau	99
De 4 kompetencer	100
Hyppigheden af den individuelle læseundervisning	101
Den individuelle læseundervisnings cyklus	103
Fase 1: Sådan beregnes udviklingszonen og plantes fantasien	103
Højtlæsning	104
Graden af afkodning	104
Anvendelsesgraden af de 4 kompetencer	106
Graden af forståelse	107
Stillelæsning	109
Beregning af forståelsesgraden	109
Beregning af udviklingszonen for læsehastighed	113
Fase 2: Sådan støttes troen på at have kompetence	115
Fase 3: Sådan støttes og sikres villighed	119
Tid til refleksion og udvikling til lærerne	121
Singapore	122
Den finske skole	123
Litteraturliste	127
Baggrundslitteratur	129
Bilag	130
Bilag 1 Plakaten	130
Bilag 2 Kopi-skema til elevens graf for level up læsning	130
Bilag 3	130
Bilag 4	131

Forord

Didaktikken, der giver verdens bedste læseresultat og gør 96 pct. til dygtige læsere

”Det vi planter i vores underbevidsthed og plejer med repetition og følelse, vil en dag blive en realitet”.

Earl Nightingale

Som citatet ovenfor siger, planter jeg nu verdens bedste læseresultat, opnået af danske lærere, sådan som det er citeret i sammenfatningen af den internationale læseundersøgelse PIRL 2011. Jeg har selv opnået resultatet i min undervisning, og det er det didaktiske mål for denne bogs metode. Resultatet fra sammenfatningen i PIRL 2011 lyder således:

*“Klasser i Danmark varierer så meget fra hinanden, at **hele klasser læser på et niveau langt over de bedste lande i undersøgelsen**, mens andre danske klasser læser på niveau med nogle af de svageste lande i undersøgelsen”.*

Hvorfor det er verdens bedste læseresultat, uddyber jeg senere i denne bog. Men allerede nu, er det altså plantet i din bevidsthed.

Jeg planter også tallet ”96 pct.”, for det er 96 pct. af alle elever, der kan opnå det høje niveau, og derved bliver de dygtige læsere.

Desuden planter jeg ”læseundervisning mod et højt niveau i enheden klassen”, da det står imellem linjerne, at det er læseundervisning af den bestemte enhed, der sikrer, at hele klassen udvikler et højt læseniveau.

Jeg planter også ”stor læselyst” for at udvikle et højt niveau. For citatet betyder, at læseundervisningen skal motivere den enkelte til ”stor læselyst” for at udvikle et højt niveau, da det er denne retningsbestemte læselyst der sikrer et højt niveau og ikke læselyst for at læse en bestemt bog.

Og den, som skal udføre og mestre denne læseundervisning mod et højt niveau, er klassens dansklærer. Derfor er synsvinklen i denne bog dansklæreren. Bogen giver udtryk for de behov, som den uddannede dansklærer har som medlem af skolens organisation, for at dette bestemte resultat i enheden klassen kan blive en realitet. Jeg planter dette, fordi de behov er blevet overset siden den første katastrofale læ-

seundersøgelse IEA fra 1991, og det har medført 30 år med mange dårlige læsere-sultater i Danmark.

Jeg ved fra både forskning og som praktikker, at man lærer at opnå bestemte, gode resultater, det vil sige nå bestemte didaktiske mål, ved at studere og reflektere over nedenstående to punkter, som en pendulbevægelse, frem og tilbage, igen og igen:

- 1) Ved at lære af de mennesker, som i praksis skaber bestemte, gode resultater. Hvordan gør de didaktisk? Hvilke bestemte handlinger fører til det bestemte mål og hvorfor?
- 2) Ved at studere, reflektere og analysere et godt, bestemt resultat, som man ønsker sig. Hvad er det didaktiske mål? Hvorfor er det et godt mål? Hvordan opnår man det?

Netop ud fra disse to punkter har jeg udviklet denne metodebog.

Jeg har selv kontinuerligt studeret, repeteret og reflekteret over verdens bedste læsere-sultat, siden jeg så det plantet på skrift for første gang i 2012. Jeg har sideløben-de lært af den forskningsbaserede undervisning både i Danmark og internationalt, som fører til det høje niveau, samt af min egen ubevidste viden fra praksis. Det har medført, at jeg er blevet bevidst om, hvad et godt læsere-sultat er, men også hvorfor og hvordan man opnår det høje læseniveau i hele klassen. Denne bog handler der- for om, hvordan man bevidst og med følelse plejer og repeterer den undervisning i klasserne på alle klassetrin, der fører til at hele klassen udvikler det høje læseniveau som 96 pct. kan udvikle. På side 42 kan man læse, hvordan dette tal er dokumen- teret.

Dette er nemlig et værdigt, didaktisk mål for de danske grundskoler og deres kompetente dansklærere at opnå i egen klasse, for verdens bedste læsere-sultat har vist, at dette kan dansklærerne faktisk opnå med den uddannelse, de har. Og sagen er, at når nogle kan, så kan alle, ved at blive god til den didaktik der fører til dette mål. Faktisk går det næsten af sig selv, fordi den motiverer som glad gaming.

Det er også et værdigt mål for de danske elever, for det er nu bevist, at hele klassen har potentiale til at udvikle et højt niveau og ikke kun en mindre del. Og når elever- ne i en del danske hele klasser kan udvikle et højt niveau, så kan det ske i alle danske hele klasser ved nøje at følge den didaktik, der motiverer til det høje resultat.

Resultatet er også et ønskværdigt mål for det danske samfund og det danske skolesystem. Når det opnås i klasserne på alle årgange, vil det også medføre et højt nationalt læseniveau, og dermed ændres 30 år med dårlige, nationale læseresultater til verdens bedste. Det skal nemlig bemærkes, at der i resultatet står, at niveauet er højere end de andre lande der deltager i den internationale læseundersøgelse, som Finland, Singapore og Hong Kong, der ifølge undersøgelsen alle ligger i top 4. Derfor kan det også få stor betydning for det danske samfunds økonomi og skolesystemet, der endelig kan blive det råstof, som det har potentiale til.

I bogen er der til tider gentagelser, og jeg vender tilbage til verdens bedste læseresultat en del gange.

Det skyldes, at jeg gør, som Earl Nightingale siger i citatet øverst i dette forord, fordi jeg ønsker at plante resultatet i læserens bevidsthed, pleje det med repetition og følelse, så det en dag bliver det læseresultat man opnår i skolen generelt. For det er læringens særkende: Gentagelse fremmer både forståelsen, at det bestemte bliver husket, og at man efterfølgende selv kan anvende og kopiere læringen og dens handlinger bedst muligt, så resultatet bliver virkelighed.

Desuden er bogen udviklet gennem gentagende penduleringer i massevis, fordi det er svært fagligt stof, som jeg ønsker at formidle, så alle let kan forstå det. Endvidere har jeg været i indskolingen i mange år, og jeg bruger her min erfaring fra den tid til at gøre det svære let. Bogen er altså en faglig lærebog, som har en bestemt vision og mission: At bidrage til at ændre 30 år med dårlige læseresultater og at 96 pct. af eleverne kan blive dygtige læsere. Bogen skal derfor ikke sammenlignes med en velskrevet, skønlitterær bog, der har et helt andet formål.

Da bogen er en lærebog, har jeg desuden tilføjet refleksionsspørgsmål efter hvert kapitel, fordi det både tilføjer, repeterer og plejer læringen, så den giver en dybere, bevidst forståelse, bliver husket og dermed senere kan anvendes til at opnå læseresultatet.

Bogen her er 2. udgave af metodebogen fra 26. juni 2020 med titlen

180 skridt der fører til dygtige læsere

- giver faglig inklusion, indre læselyst, trivsel og mønsterbrydere

Med den nye titel, det tilføjede, nye forord, samt de to nye kapitler om læseresultatet (kapitel 1) og paradigmeskiftet (kapitel 2), sætter jeg samtidig bogen og dens metode ind i en større ramme og sammenhæng. Det gør jeg, fordi jeg er blevet

bevidst om denne nødvendighed, hvis skolens organisation endelig skal ændre 30 år med dårlige læseresultater til det modsatte.

Her kommer de første refleksionsspørgsmål:

Tid til refleksion

Hvorfor er det citerede læseresultat fra sammenfatningen af PIRL 2011 et godt læseresultat?

Hvordan kan det læseresultat i fremtiden blive skolens kommunens og Danmarks nationale læseresultat?

Hvordan lærer man at blive god til at opnå bestemte, ønskede resultater og hvorfor?